Iresine

čeleď: Amaranthaceae

Rostou v tropech a subtropech Ameriky, Austrálie, zavlečené byly do Asie a Afriky v podobě bylin, keře nebo popínavky, mohou být jednoleté nebo trvalé, vzácně i jako stromy. Dle druhu jsou jednodomé, dvoudomé nebo mnohomanželné. Stonky jsou vzpřímené až rozprostřené, obvykle plazivé. Listy jsou vstřícné i střídavé, řapíkaté, čepel eliptická, vejčitá nebo kopinatá, celokrajná nebo drobně pilovitá, holá nebo ochlupená. Kvete v terminálních otevřených latách tvořených z klasů, každý květ je podepřen bazálním listenem s 2ma listenci, jsou přisedlé nebo téměř přisedlé, korunních lístků mají 5 a jsou 1 - 3žilné. Plody jsou kulovité, blanité a obsahují 1 tmavě červené nebo červenohnědé semeno.

Vyhovuje ji vlhká půda a plné slunce.

Množí se řízky.

Iresine ajuscana

Iresine alternifolia

Iresine angustifolia

synonyma: Cruzeta elatior, I. celosioides, I. edmonstonei, I. elatior, I. laxissima var. ecuadoriensis, I. paniculata, I. racemosa, Rosea elatior, Xerandra elatior

oblasti: Mexiko, Portoriko, S Jižní Amerika

Roste od Mexika po sever Jižní Ameriky. Roste v podobě byliny nebo keře se štíhlými obvykle vzpřímenými kmínky. Dorůstá výšky 0,5 - 2m. Články jsou dlouhé 1 - 14cm, jsou holé nebo řídce ochlupené, starší uzliny jsou ztlustlé, v paždí listů jsou chomáčky chloupků. Listy jsou vstřícné nebo téměř vstřícné, řapíky mají délku 0,5 - 2,5cm, holé, čepel je dlouhá 0,2 - 1,7cm, široká 0,5 - 6cm, čárkovitěkopinatá až kopinatá nebo úzce vejčitě kopinatá, protažená ve špičku, báze je zvolna protažená a špičatá nebo tupá, okraj je celokrajný, k řapíku sbíhavý, holý nebo řídce krátce ochlupený, žilnatinu tvoří 3 - 8 párů žilek. Květenství je latnaté, dlouhé 10 - 50cm, podebpřené zmenšenými listy. Listeny jsou dlouhé 0,5mm, postranní listence 1,5mm, mají široce vejčitý tvar. Květy jsou oboupohlavné, přisedlé. Semena jsou černá nebo tmavěhnědá, lesklá, lžičkovitě zaokrouhlená o průměru 0,6 - 0,8mm.

Iresine arbuscula

oblasti: Guatemala

Pochází z Guatemaly. Roste v podobě keře nebo stromu. Dorůstá výšky 4 - 12m. Povrch je kromě květenství holý. Větve jsou štíhlé, kulaté. Listy mají štíhlé 2 - 4cm řapíky, čepel eliptickou nebo elipticky podlouihlou, dlouhou 14 - 20cm, širokou 4 - 7cm, na konci i bázi špičatou, v suchém stavu načernalou nebo jasně zelenou. Květy jsou dvoudomé, seskupené do přisedlých klasů a ty do velkých volných lath, mají bílou barvu, jsou ochlupené nebo olysávají. Vřeteno je ochlupené, listeny a listence vejčitěokrouhlé, na konci zaoblené, holé, kališní lístky tyčinkových květů jsou podlouhle

oválné, dl,ouhé 1,5mm.

Iresine arenaria

Iresine argentata

synonyma: Achyranthes nodosa, Achyranthes pilosa, Alternanthera argentata, Gomphrena arborescens, Pedersenia argentata, Trommsdorffia argentata

oblasti: Portoriko

Iresine arrecta

oblasti: Kostarika

Pochází ze střední Kostariky. Roste v podobě šplhavého keře nebo dřevnaté liány. Dorůstá výšky až 7m. Články jsou dlouhé 3 - 18cm, jsou drobně ochlupené, brzy olysávají, v průřezu je kulaté, mírně 4hranné. Uzliny jsou časem ztlustlé. Listy jsou vstřícné nebo téměř vstřícné, řapíky mají délku 0,6 - 3cm, čepel je dlouhá 4 - 18cm a široká 1 - 9cm, tvar je vejčitý až kopinatý, pozvolna na konci špičatý, báze zaoblená nebo až uťatá, sbíhavá v řapík, okraje jsou celokrajné, hladké, velmi řídce drobně ochlupené až holé, žilnatinu tvoří 6 - 13 párů žilek. Květenstvím je lata složená z krátce stopkatých klasů a drobně ochlupených větví o délce až 30m. Vlastní květy jsou přisedlé nebo krátce stopkaté, listeny klasů a květů jsou drobně ochlupené, květní listeny dlouhé 1 - 1,5mm, široce vejčité, lesklé, samčí květy mají obal délky 1,3 -2mm. Samičí květy mají obal délka 1,2 - 1,6mm. Semeníky jsou obkuželovité nebo obvejčité, dlouhé 1mm. Semena jsou tmavěhnědá, lesklá, široká 0,8mm.

Iresine calea

synonyma: Achyranthes calea, Achyranthes latifolia, Alternanthera latifolia, Gomphrena latifolia, Hebanthe mollis, I. latifolia

oblasti: Guatemala, Kostarika, Mexiko

Roste v Guatemale, Mexiku až po Kostariku v podobě vzpřímeného nebo šplhavého bohatě větveného keře. Dorůstá výšky 1,5 - 5m. Větve jsou od mládí hustě pokryté světlými přitisklými chloupky. Listy jsou řapíkaté, dlouhé 0,4 - 1,5cm, tvaru široce vejčitého až vejčitě podlouhlého nebo vejčitěkopinatého, celková délka je 1,5 - 11cm a šířka 1 - 7cm. Konec je špičatý nebo vzácně tupý, báze zaoblená nebo tupá, horní strana mírně drslavá nebo olysalá, spodní hustě nebo řídce hedvábně ochlupená. Žilnatinu tvoří 4 - 8 párů postranních žilek. Květy jsou dvoudomé, seskupené do širokých otevřených lat slotených z klásků. Jsou bílé, přisedlé nebo stopkaté. Listeny a listence tyčinkových květů jsou široce vejčité, zaoblené nebo přišpičatelé. Kališní lístky úzce podlouhlé, tupé, dlouhé 2mm. Listeny a listence pestíkových květů jsou kopinaté a protažené, mají délku 1,5mm. Semeníky mají délku 0,7mm.

Iresine costaricensis

oblasti: Kostarika

Pochází ze střední Kostariky. Roste v podobě šplhavého keře nebo liány. Dorůstá výšky až 15m.

Patří mezi oboupohlavné rostliny. Články jsou dlouhé 1,5 - 12cm, v průřezu kulaté, hustě hedvábně hnědě ochlupené, olysávají, uzliny nakonec ztlustnou. Listy jsou vstřícné, řapíky jsou dlouhé 0,6 - 1,7cm, čepel je dlouhá 7 - 18cm, široká 3 - 8cm, eliptickyvejčitá až eliptickypodlouhlá nebo široceeliptická, špičatá, vrcholek je dlouhý 0,4 - 1cm, báze je tupá, sbíhavá na řapík, povrch je hladký, okraj celokrjaný, horní strana řídce ochlupená, spodní hustěji ochlupená, žilnatinu tvoří 7 - 12 párů žilek. Květenství je latnaté, dlouhé až 50cm, tvoří je vstřícné větve, ochlupené klasy nebo svazečky. Ty jsou přisedlé nebo stopkaté, listeny na bázi klasu dlouhé 1mm, stejně tak dlouhé listence podpírající květy. Ty jsou široce vejčité. Květy jsou přisedlo, cípy dlouhé 1,5mm. Plody nejsou známy.

Iresine diffusa

synonyma: Alternanthera canescens, Celosia paniculata, Crucita americana, Crucita hispanica, Crucita hispanicoamericana, Cruzeta americana, Cruzeta celosioides, Cruzeta hispanica, Gonufas paniculata, I. acuminata, I. canescens, I. celosia, I. celosia subsp. tomentosa, I. celosia var. diffusa, I. celosioides, I. celosioides var. eriophylla, I. celosioides var. macrophylla, I. celosioides var. nicotianoides, I. celosioides var. pubescens, I. elongata, I. eriophora, I. eriophylla, I. floribunda, I. gossypiantha, I. havanensis, I. hookeri, I. mutisii, I. paniculata, I. paniculata var. floridana, I. parvifolia, I. polymorpha, I. polymorpha var. alopecuroidea, I. polymorpha var. effusa, I. polymorpha var. verticillata, I. spiculigera var. pauciglandulosa, I. verticillata, Trommsdorffia canescens, Xerandra celosioides

oblasti: Florida, Louisiana, Portoriko, Texas

Pochází z tropů Ameriky. Roste v podobě byliny, polokeře nebo keře. Dorůstá výšky 3 - 5m. Patří mezi jednopohlavné rostliny. Kmínky jsou vzpřímené nebo šplhavé. Články jsou dlouhé 1 - 15cm, bývají řídce drobně ochlupené, uzliny obvykle pod listy ztlustlé. Listy jsou vstřícné, řapíky jsou dlouhé 0,4 - 8cm, čepel má délku 2 - 16cm, šířku 1 - 10cm, tvar je eliptickyvejčitý až široce vejčitý nebo kopinatý, protažený ve špičku, báze je špičatá až tupá, zaoblená nebo sbíhavá, listy jsou celokrajné, na spodní straně řídce ochlupené, žilnatinu tvoří 3 - 9 párů žilek. Květenství je latnaté, tvořené z klasů z 5 - 35ti květů, listeny a listence jsou dlouhé 0,3 - 1mm, jsou široce vejčité a hrotité, květy přisedlé, jednopohlavné, obal mají dlouhý 0,7 - 1,5mm. Semeníky jsou obvejčité, semena jsou lžičkovitě okrouhlá, dlouhá 0,5 - 0,8 a mají tmavěhnědou lesklou barvu.

Iresine discolor

Iresine domingensis

Iresine flavescens

synonyma: I. keyensis

oblasti: Portoriko

Iresine frutescens

Iresine grandis

oblasti: Guatemala, J Mexiko

Roste na jihu Mexika a v Guatemale v podobě vzpřímeného keře nebo dřevnaté liány. Dorůstá výšky až 4,5m. Větve jsou v mládí hustě drobně huňatě plstnaté, olysávají. Listy ´mají 1 - 2cm řapíky, čepel kosočtverocivtou nebo vejčitou, délku 6 - 15cm a šířku 3 - 7cm, konec špičatý, báze špičatá nebo tupá, krátce sbíhavá, mírně olysalá, spodní strana hustě huňatě plstnatá, někdy olysává. Květy jsou dvoudomé, seskupené do hustých 15 - 30cm lat složených z přesedlých nebo stopkatých klásků. Listeny a listtence tyčkových květů jsou vejčitěokrouhlé a holé. Kališní lístky podlouhlé, tupé nebo zašpičatěné, dlouhé 2,5 - 3mm. Listeny pestíkových květů jsou okrouhle vejčité, kališní lístky tupé, dlouhé 1,5mm a hustě ochlupená. Semena jsou červenohnědá, dlouhá 1mm.

Iresine hartmanii

Iresine hassleriana
synonyma: I. hassleriana var. guaranoides

oblasti: Bolívie, Brazílie, Paraguay, Peru

Roste v Bolívii, Brazílii, Paraguayi a Peru v podobě popínavé rostliny. Větve jsou přitiskle ochlupené nebo olysávají. Listy jsou podlouhé až vejčité nebo dlouze eliptické, krátce špičaté, báze zaoblená až špičatá, spodní strana řídce přitiskle ochlupená, nakonec téměř holá. Kvete ve velkých řidkých latech. Jejich větve jsou hustě krátce ochlupené.

Iresine hebanthoides

Iresine herbstii (Irezína Herbstova)

oblasti: Brazílie, Havajské ostrovy, Mexiko, Pákistán, Portoriko

Roste v Brazílii v podobě vzpřímeného nebo vystoupavého keře. Dorůstá délky 0,2 - 0,6 (i 1,5)m a šířky 45cm. Stonky jsou tlusté a červené. Listy jsou kulaté až vejčitě kulovité, občas se dvěma laloky, lesklé, růžovofialové až červené, dlouhé 2 - 6 (i 10)cm, báze krátce sbíhavá až uťatá, žilnatina růžová a řapíky dlouhé 2cm. Květenstvím je bohatá lata délky do 20cm, vlastní květy jsou přisedlé, listeny malé, 3úhle vejčité, špičaté, dlouhé 1mm, korunní lístky jsou podlouhlé, zašpičatělé až špičaté, dlouhé 1 - 1,25mm a mají 3 žilky. Plodem je tobolka. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Brilliantissima' - listy zelené s růžovou žilnatinou

Vyhovuje ji plné slunce, vysoká vlhkost a vydatná zálivka. Lze ji letnit. Pro bohaté rozvětvení se doporučuje rostlinu zaštipovat. Teplota by neměla klesnout pod 13°C. Sázíme do rašelinového substrátu. Hnojí se každých 14 dní tekutým hnojivem.

Množí se řízky.

Iresine herrerae

Iresine heterophylla

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas

Iresine interrupta
synonyma: Alternanthera richardii, Ireneis interrupta

oblasti: Guatemala, Mexiko

Roste v Mexiku a Guatemale v podobě obvykle šplhavého keře. Větve jsou kulaté, holé, světlezelené. Listy mají silné až 5cm řapíky, tvar vejčitě kosočtvercovitý až vejčitý nebo kopinatý, špičatý až protažený, báze je zaoblená nebo tupá, krátce sbíhavá, tlustá, holá, vynikle žilkovaná, délka doshauje 5 - 15cm a šířka 1 - 10cm. Květy jsou dvoudomé, seskupené do úzkých otvřených řídce olistěných lat. Ty jsou tvořené krátkými nebo protaženými přisedlými nebo stopkatými klásky. Kališní lístky tyčinkových květů mají délku 1,5 - 2mm, jsou bělavé, hustě huňaté. Listeny pestíkových květů jsou téměř orkouhlé, drobně hrotité, holé. Kališní lístky jsou oválné, tupé, mají délku 1,5mm a 3 nervy. Semena jsou okrouhlá, černá, lesklá, dlouhá 0,8mm.

Iresine laurifolia

Iresine leptoclada
synonyma: Dicraurus leptocladus

oblasti: Mexiko, Texas

Roste v Texasu a Mexiku v podobě keře. Dorůstá výšky 0,2 - 1m. Kmínky mají vystoupavé větve a povrch hustě huňatě hedvábný. Listy jsou střídavé, čepel obvejčjitá, vejčitě kopinatá nebo vejčitě podlouhlá, na spodní straně hustě huňatá, olysávající, má délku 7 - 25cm a šířku 3 - 9cm. Květe v 2 - 15cm latách. Květy mají tepaly délky 2 - 2,5mm. Plody jsou vejčité, na konci zaoblené, uzavřené tepalách. Semena mají délku 1mm.

Iresine lindenii

oblasti: Portoriko

Iresine macbridei

oblasti: Peru

Pochází z Peru. Roste jako polokeř. Je vzpřímený, mírně šplhavý. Mladé kmínky jsou hustě volně plstnaté. Listy mají krátké řapíky, čepel vejčitou nebo vejčitě podlouhlou, dlouhou 6 - 8cm, na konci špičatou, báze je tupá, na obou stranách s dlouhými slabými odstálými chlupy (později olysávají). Květy jsou dvoudomé, seskupené do velkých nažloutlých lat. Kališní lístky jsou dlouhé 2mm.

Iresine muscoides

Iresine nigra

oblasti: Belize, Guatemala, Honduras, Salvador

Roste v Guatemale, Belize, Hondurasu a Salvadoru v podobě keře nebo nízkého stromu. Dorůstá výšky až 9m. Bývá ale obvykle menší a šplhavý, za sucha načernalý. Větve jsou štíhlé, holé. Listy jsou krátce řapíkaté, vejčité až dlouze kopinaté, dlouhé 5 - 15cm, široké 2 - 4cm, špičaté, báze špičatá, krátce sbíhavá, holá. Květenství je řídce krátce ochlupené. Květy jsou polygamně dvoudomé nebo oboupohlavné, seskupené do volných lat a ty jsou tvořené krátkými obvykle přisedlými klásky. Kališní lístky jsou vejčitě podlouhlé, tupé, holé, na konci řídce ochlupené, dlouhé 1,5mm.

Iresine orientalis

Iresine palmeri
synonyma: Hebanthe palmeri

oblasti: Mexiko, Texas

Roste v Texasu a Mexiku v podobě keře nebo popínavky. Dorůstá délka min. 30cm. Kmínky jsou mírně šplhavé nebo poléhavé, téměř celé dřevnaté, drsné. Listy jsou vstřídné, čepel kopinatá, úzce vejčitá nebo kopinatě podlouhlá, holá, dlouhá 12 - 60cm a široká 5 - 17cm. Kvete v 2,5 - 6cm latech. Tepaly jsou zelené, oválné, dlouhé 1 - 1,4mm. Plody jsou téměř kulovité, dlouhé 1,7mm, na konci uťaté. Semena mají délku 1mm.

Iresine papantlana

Iresine pedicellata

oblasti: Ekvádor

Patří mezi endemity Ekvádoru.

Iresine poeppigiana

Iresine pringlei

Iresine rhizomatosa

oblasti: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Mississippi, Missouri, Oklahoma, Pennsylvania, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie

Iresine rotundifolia

Iresine schaffneri

Iresine stricta

Iresine tomentella

Iresine weberbaueri

oblasti: Peru

Pochází z Peru. Roste v podobě vzpřímeného až 3m dlouhého keře. Větve i listy jsou na spodní straně nápadně hustě jemně bíle plstnaté z větvencých chlupů. Listy jsou čárkovitěkopinaté nebo čárkovitěpodlouhlé, krátce řapíkaté, kožovité, špičaté nebo tupé, zahrocené, báze je protažená, horní strana holá, celková délka je 6 - 10cm. Květenství je velké, husté, mnohakvěté. Květy jsou plstnaté, dlouhé 1mm.

Další informace:
http://abecedazahrady.dama.cz/katalog-rostlin/iresina
http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=3520
http://pokojove-rostliny.xf.cz/?clanek=irezina
http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=698
http://www.ceskestavby.cz/rostliny/iresina-iresine-herbstii/

https://www.rostliny.net/